

Αγροτουρισμός

- Ο **αγροτουρισμός** είναι μορφή ήπιου τουρισμού κατά την οποία οι επισκέπτες μένουν σε αγρόκτημα και συμμετέχουν σε αγροτικές εργασίες. Σημείο αναφοράς των διακοπών σε ένα αγρόκτημα-ξενώνα είναι η άμεση επαφή του επισκέπτη με την αγροτική ζωή, τις καλλιέργειες, με την φύση, τη χλωρίδα και την πανίδα, κάτι το ιδιαίτερο για το μεγαλύτερο ποσοστό του σύγχρονου Ευρωπαίου πολίτη, κατοίκου αστικής περιοχής. Πέρα από την υποδοχή και τη φιλοξενία του επισκέπτη σε ένα περιβάλλον λιτό με τοπικό χαρακτήρα και όλες τις απαραίτητες ανέσεις, προβλέπεται και η ενεργή συμμετοχή του τουρίστα σε ένα σύνολο δραστηριοτήτων. Ενδεικτικές από αυτές είναι:
 - αγροτικές δραστηριότητες (συμμετοχή στις εργασίες),
 - παρατήρηση οικοσυστήματος (πουλιών, πανίδας, χλωρίδας, επισκέψεις υδροβιότοπων, κ.λ.π)
 - αθλήματα περιπέτειας (π.χ ράφτινγκ, πεζοπορία κ.λ.π),
 - πολιτιστικές περιηγήσεις (π.χ επισκέψεις σε μοναστήρια, εκκλησίες, λαογραφία μουσεία, κ.ά., παραδοσιακούς οικισμούς, αρχαιολογικούς χώρους).
 - διάφορα μαθήματα (π.χ μαθήματα αργαλειού, ελληνικών χορών, γαστρονομίας - ελληνικής κουζίνας, γευσιγνωσία, οινοποιεία, τοπικά προϊόντα, κ.λ.π)
 - Η βασική ιδιαιτερότητα της πρακτικής αυτής της μορφής τουρισμού στις ανεπτυγμένες αγροτουριστικά χώρες (Ισπανία, Γερμανία, Γαλλία) είναι πως βασίζεται σε διαμονή σε φάρμες στο ύπαιθρο, κάτι το οποίο δεν υπάρχει στον αντίστοιχο βαθμό στην Ελλάδα, αν και διαθέτει μεγάλο αξιοποιήσιμο κεφάλαιο προς αξιοποίηση (λαϊκός και πολιτιστικός πλούτος, γεωφυσικά στοιχεία, κ.τ.λ.) και με τις κατάλληλες προσαρμογές στα δεδομένα του Ελληνικού τοπίου, ο Ελληνικός Αγροτουρισμός μπορεί να βρεθεί σε ανταγωνιστική θέση συμβάλλοντας έτσι στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, ενώ παράλληλα ενισχύει το εισόδημα των κατοίκων στις περιοχές-προορισμούς.

- Τι είναι αυτό που κάνει τους αγρότες να ξεκινούν τουριστικές επιχειρήσεις; Οι κυβερνήσεις βλέπουν το αγροτουρισμό ως μια οικονομική φλέβα για τις αγροτικές κοινωνίες. Η βιομηχανία του τουρισμού το βλέπει ως ένα τρόπο για να απομακρύνει τους επισκέπτες από τις μεγάλες πόλεις. Μα πως το βλέπουν οι αγρότες; Προηγούμενες μελέτες διαφωνούν πάνω στη σχετική σημασία του εισοδήματος και των κοινωνικών ευκαιριών. Οι περισσότερες αγροτουριστικές επιχειρήσεις είναι οικογενειακές επιχειρήσεις σε οικογενειακά αγροκτήματα. Στις οικογενειακές επιχειρήσεις οι αποφάσεις παίρνονται με βάση τις οικογενειακές σχέσεις, του τρόπου ζωής, της ιδιοκτησίας καθώς και με βάση των οικονομικών μεγεθών της ανάπτυξης και του κέρδους [8]. Αυτά τα προβλήματα τα συναντάμε και στις οικογενειακές επιχειρήσεις τουρισμού [9] και κατ'επέκταση αφορούν και τις οικογενειακές επιχειρήσεις αγροτουρισμού. Παρά τις οικονομικές πιέσεις προς την κατεύθυνση των μεγάλων εταιρικών ή βιομηχανικών αγροκτημάτων, τα οικογενειακά αγροκτήματα συνεχίζουν να υπάρχουν κυρίως λόγω στους δεσμούς ανάμεσα στην οικογένεια και τη γη της. Πολύ σημαντικά γι αυτό το λόγο είναι και τα προβλήματα που προκύπτουν από τα κληρονομικά θέματα. Αυτά συμπεριλαμβάνουν θέματα όπως την ικανότητα της ιδιοκτησίας να υποστηρίξει πολλές γενιές ταυτόχρονα, την επιλογή του διαδόχου εάν υπάρχουν πολλά αδέρφια, την σύνταξη των παλαιών γενεών, τη μεταφορά του κεφαλαίου στις νεότερες, καθώς και τη μεταφορά του ελέγχου της διοίκησης της επιχείρησης. Ο τουρισμός μπορεί να είναι ένας τρόπος ανεύρεσης επικουρικού εισοδήματος με σκοπό τη διατήρηση του τρόπου ζωής της οικογένειας.

- Ο αγροτουρισμός παρέχει στους γαιοκτήμονες που αντιμετωπίζουν οικονομικές πιέσεις ένα διαφορετικό τρόπο απόκτησης επιπλέον εισοδήματος. Πολλές ιδιοκτησίες δεν είναι πλέον κατάλληλες για αποκλειστική γεωργική παραγωγή. Οι αγρότες προσαρμόστηκαν σε αυτό το γεγονός, επεκτείνοντας την καλλιεργήσιμη γη τους, κάνοντας εντονότερη παραγωγή, εξειδικεύοντας τα σπαρτά ή τα ζώα τους, πουλώντας γη, δουλεύοντας σε μη αγροτικές εργασίες ή διαφοροποιώντας το εισόδημα του αγροκτημάτος τους [10]. Ο τουρισμός αποτελεί μια τέτοια στρατηγική διαφοροποίησης του εισοδήματος. Μερικές αγροτουριστικές επιχειρήσεις διευθύνονται από μετανάστες οι οποίοι τις δημιούργησαν με σκοπό να εγκατασταθούν στη χώρα. Οι νέοι αυτοί μετανάστες μεταβάλουν το χρόνο μίσθωσης της γης, τη χρήση της καθώς και τις κοινωνικές δομές σε πολλά κράτη. Ιδιαίτερα στην Ευρώπη και στη Βόρεια Αμερική ο αγροτουρισμός χρησιμοποιείται ως τακτική για την αναζωογόνηση των τοπικών οικονομιών και τη διατήρηση των αγροτικών κοινωνιών και τοποθεσιών.

- Ο αγροτουρισμός στην μεσογείο είναι ένα πολύ νέο φαινόμενο σε σχέση με την Βόρεια Ευρώπη. Σε χώρες όπως τη Βρετανία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, τη Αυστρία, την Ελβετία, τις Σκανδιναβικές χώρες, την Ολλανδία και το Βέλγιο, ο αγροτουρισμός έχει μακρά ιστορία, καθώς η βιομηχανική επανάσταση και η άνοδος των αστικών κοινωνιών απομάκρυναν τους κατοίκους των πόλεων από τη γεωργία το πρώτο μισό του 20ού αιώνα, και δημιούργησαν τον αγροτουρισμό, ως μία προσωρινή 'επιστροφή' στη φύση στις εορτές και στις διακοπές. Ακόμα και σε ορεινές χώρες με χαμηλή αγροτική παραγωγή, οι αγρότες παίρνουν μέρος σε τέτοιες δραστηριότητες [21]. Εναντιθέσει με τις Βόρειες χώρες, στα Μεσογειακές Ευρωπαϊκές χώρες, η έξοδος από τη γεωργία καθυστέρησε πάρα πολύ, με αποτέλεσμα τα δεσμά μεταξύ πόλεων και εξοχής, έως προσφάτως, να παραμένουν ισχυρά. Ο αγροτουρισμός σε αυτές τις χώρες είναι πολύ περισσότερο συνδεδεμένος με το συμβατικό μαζικό τουρισμό που αναπτύχθηκε μετά το 1950 παρά με τον την γεωργία. Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα έχει σχετικά μικρή ιστορία. Τις ρίζες του μπορούμε να αναζητήσουμε στις διάφορες μορφές αποκέντρωσης που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια των εορταστικών ημερών (Χριστούγεννα, Πάσχα, ημέρες τοπικών αγίων) και τα σαββατοκύριακα, όταν δηλαδή οι κάτοικοι των πόλεων επισκέπτονται τα χωριά. Αυτές οι προσωρινά αποκεντρωτικές δραστηριότητες ονομάστηκαν 'αγροτουρισμός' μετά το 1980 και συνέπεσαν με δύο σημαντικές εξελίξεις:
 - Την είσοδο της Ελλάδας στην ΕΟΚ το 1981, την οποία ακολούθησαν μία σειρά από προγράμματα και πρωτοβουλίες, με σκοπό την τοπική και αγροτική ανάπτυξη.
 - Την αυξανόμενη έμφαση σε θέματα ισότητας των δύο φύλων και του βιοϊωτικού επιπέδου των αγροτικών πληθυσμών, ιδιαίτερα σε ορινές και απομακρυσμένες περιοχές [22].
 - Η ισότητα των φύλων και ο αγροτουρισμός αλληλοσυνδέονται σε διάφορες βιοτεχνίες γυναικών της επαρχίας, όπως οι βιοτεχνίες γυναικών που παράγουν τοπικά προϊόντα και παρέχουν υπηρεσίες εστίασης. Αυτή η εξέλιξη υποστηρίχτηκε τεχνικά και οικονομικά από διάφορα δημόσια και ιδιωτικά πρακτορεία όπως η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, το Ελληνικό Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, η Πανελλήνια Ένωση Αγροτικών Βιοτεχνιών, και ο Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού. [23]. Σήμερα τέτοιες βιοτεχνίες συνεχίζουν να παράγουν τοπικά προϊόντα όπως γλυκά, μαρμελάδες, πίτες, αλαφριά ποτά, μακαρόνια κ.α. Το πρόγραμμα 'Αγρότες και Αγροτουρισμός' ήταν άλλο ένα πρόγραμμα που έλαβε χώρα στα μέσα της δεκαετίας του 80 ως ένα είδος τουρισμού για τις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές. Το Υπουργείο Αγροτική Ανάπτυξης, παρουσίασε ένα συνολικό πλάνο αγροτουριστικής ανάπτυξης για ολόκληρη την Ελλάδα, δίνοντας προτεραιότητα σε περιοχές με που βρισκόταν σε οικονομική ή πληθυσμιακή ύφεση, σε περιφερικές ή συνοριακές περιοχές ή σε περιοχές με ελάχιστη ή μηδενική τουριστική κίνηση. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παρείχε οικονομική βοήθεια μέσω ορισμένων τροπολογιών όπως η Τροπολογία 797/85 για κτηριακές επενδύσεις σε αγροκτήματα, καθώς και το πρόγραμμα Leader. Οι αγρότες που ενδιαφέρονταν για την ανάπτυξη αγροτουριστικών δραστηριοτήτων, και πληρούσαν κάποιες προϋποθέσεις επιδοτούνταν, με αυτούς σε ορεινές ή νησιωτικές περιοχές (εξαιρουμένων των περιοχών με μεγάλη συμβατική τουριστική κίνηση), να επιδοτούνται περισσότερο. Η βοήθεια συνεχίστηκε με τις τροπολογίες 2328/91 και 1257/99, που αργότερα αντικαταστήθηκαν από την 797/85 και τα προγράμματα LEADER II και LEADER PLUS με ελάχιστες αλλαγές. Παρόλα αυτά το γενικό επιχείρημα δεν περιελάμβανε την εγκατάσταση ενός συμβουλευτικού σώματος που θα μπορούσε να βοηθήσει τους αγρότες τη διαχείριση των μονάδων τους, την προώθηση των προϊόντων και υπηρεσιών τους, και τη δημιουργία επαφών με άλλες μονάδες στην περιοχή. Αυτό το συμβουλευτικό σώμα ήταν πολύ σημαντικό [24] για ανθρώπους χωρίς προηγούμενη εμπειρία στη διαχείριση μίας περίπλοκης μονάδας. Έτσι, το σχέδιο υλοποιήθηκε κυρίως από ιδιωτικές επιχειρήσεις (φάρμες ή μικρές βιοτεχνίες), με αποτέλεσμα κυρίως την ανέγερση ενοικιαζόμενων δωματίων αγροτικών οικημάτων, μικρών ξενοδοχείων και άλλων τύπων εστίασης, σε αγροτικές περιοχές. Αυτά τα μειονεκτήματα σε συνδυασμό με την έλλειψη ενός συμπαγούς ελεγκτικού μηχανισμού από πλευράς των Ευρωπαϊκών πρακτορείων, συνέβαλαν σε ένα μεγάλο βαθμό στον προσωρινό χαρακτήρα του αγροτουρισμού στην Ελλάδα [25].

– Από το Σχήμα 2 (Bok-rae 2011), συμπεραίνουμε τα εξής: Οι συναλλαγές του αγροτουρισμού χωρίζονται σε τρεις υποκατηγορίες, τις πωλήσεις, τις ξεναγήσεις και την επεξεργασία αγαθών.

- Οι επιχειρηματίες που σκοπεύουν να ασχοληθούν με τον αγροτουρισμό πρέπει να έχουν ένα βαθμό οικειότητας με το αντικείμενο των πωλήσεων, καθώς και κάποιες βασικές γνώσεις μάρκετινγκ για την προώθηση των προϊόντων τους. Οι πωλήσεις μπορεί να περιλαμβάνουν είτε απευθείας πώληση είτε παραγγελίες που διεκπεραιώνονται μέσω διαδικτύου. Για την αύξηση των πωλήσεων οι επιχειρηματίες μπορούν να καταφύγουν σε διάφορες δραστηριότητες όπως εκπλώσεις σε συγκεκριμένα προϊόντα, πωλήσεις στη στιγμή, έρευνες αγοράς, κ.α. Σημαντικό ρόλο παίζει επίσης και η διαφοροποίηση των προϊόντων και υπηρεσιών καθώς αυτό δίνει περισσότερες επιλογές στους πελάτες άρα και μεγαλύτερη βιωσιμότητα στην επιχείρηση [13].
- Άλλος ένας τομέας συναλλαγών είναι οι ξεναγήσεις. Ένας από τους κυριότερους λόγους που ένας τουρίστας επιλέγει τον τόπο διακοπών του, είναι τα αξιοθέατα και οι δραστηριότητες.
- Οι επιχειρηματίες θα πρέπει να φροντίσουν για την οργάνωση διαφόρων εκδρομών για την επίδειξη των τοπικών φυσικών αξιοθέατων, καθώς και δημιουργία διαφόρων δραστηριοτήτων που θα επιτρέπουν στους τουρίστες να λάβουν μέρος σε διάφορες αγροτικές δραστηριότητες. Σημαντικό ρόλο σε αυτόν τον τομέα παίζει η πρόσβαση, καθώς όλες οι δραστηριότητες θα πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμες από το αγοραστικό κοινό [13].
- Τέλος, ένας άλλος τρόπος προώθησης των αγροτικών προϊόντων στους τουρίστες, είναι η συμμετοχή των τελευταίων στη διαδικασία παραγωγής και επεξεργασίας. Με αυτόν τον τρόπο οι τουρίστες μαθαίνουν από πρώτο χέρι τη διαδικασία παραγωγής των διαφόρων αγροτικών προϊόντων, βλέπουν μόνοι τους την ανωτερότητα αυτών των προγόνων και περνάνε την ώρα τους ευχάριστα και δημιουργικά. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να προτιμούν τα συγκεκριμένα προϊόντα και μετά το πέρας των διακοπών τους, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση των τοπικών μαρκών και στην οικονομική ανάπτυξη της εκάστοτε αγροτικής κοινότητας. Μεγάλη προσοχή θα πρέπει να δοθεί από τους επιχειρηματίες στον τομέα της υγιεινής στη διαδικασία παραγωγής και στην καθαρότητα των πρώτων υλών καθώς λάθη σε αυτόν τον τομέα μπορούν να φέρουν τα ακριβώς αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

- Τα παιδιά της ομάδας
- Καλογιάννης Παναγιώτης
- Γιώργος ακριβός

- Τις πληροφορίες τις πήρα από την βικιβιβλια και βικιπαιδια